

Alia lra.
t. Dum.

iube me venire ad te sup aqs. **H**inc pbo si
tu es: si l vbo tuo potuero qd tu potes. **A**it
ille: **V**eni. **E**t vbum iubet facta est pote-
stas audiet. **V**eni inqt. **E**t descendit: **L**e-
pit ire. **I**bat itrepid⁹ tãq̃ i illo speras. **V**i-
dēs aut vtrū validū timuit. **E**go dixi i ex-
tasi mea: piec⁹ sū a facie oclor tuorū. **E**t
cū cepisset mergi clamavit: dñe pereō. **E**t
Iesus porrigēs ei manū leuauit eū dicēs:
Nodice fidei qre dubitasti: **B**iri g i pa-
uore meo piec⁹ sū a facie oculor tuorū: t
tãq̃ iā pire icipietis i mari: exaudisti domi-
ne vocē orōis me. **E**xaudisti aut. **C**um
clamarē ad te. **C**lamor ad deū: nō ē vo-
ce s corde. **N**ō silētes labijs corde cla-
mauerūt: mlti ore strepētes corde auerso ni-
hil ipetrare potuerūt. **S**i g clamas: clama i
r⁹ vbi audit de⁹: **C**ū clamarē inqt ad te: ex-
audisti vocē orōis mee. **I**ā g exp⁹ qd nos
hortat: **D**iligite dñm oēs scī ei⁹:
Tãq̃ diceret. **C**redite mihi: ego sū exp⁹.
Habui tribulationes: iuocauit: t nō sū dece-
pt⁹: spau i deū: t nō sū pfusus. **C**ogitatio-
nes meas illuminauit: trepidationē meā fir-
mauit. **D**iligite dñm oēs scī ei⁹: ad est vos
diligite dñm: q nō diligitis mūdū: b ē oēs
sancti ei⁹. **N**ā cui dico vt diligit dñm: qui
adhuc diligit āphitheatrū. **C**ui dico vt di-
ligat dñm: q adhuc diligit pāthomimū: q
adhuc diligit vinolētiā: q adhuc diligit
pōpas seclī t vanitates oēs: t ifanias mē-
daces. **C**ui dico disce non dilige: vt discas
diligere: auertē vt puer tarris: funde vt im-
plearis: **D**iligite dñm oēs scī eius. **Q**m̃
veritate req̃ret dñs. **N**ostis qz mō mlti
malefici vident: nostis qz mō i suis vani-
tatib⁹ extollūt: veritatē req̃ret dñs. **E**t re-
tribuet his q abūdāter faciūt sup-
biā. **F**erte donec efferatis: tolerate donec
careat: nccē ē eīm vt dñs vitatē req̃rēs: re-
tribuat his q abūdāter faciūt supbiā. **I**ā di-
ctur⁹ es. **Q**m̃ retribuet: qm̃ vult qz ftribuet.
Cert⁹ sis d ftributiōe: n dubites de tpe: ne
audeas deo donare pfiliū. **P**rosus vitatē
req̃ret: t ftribuet his q abūdāter faciūt sup-
biā. **A**liq̃b⁹ t b ftribuet: t vidim⁹ t didici-
m⁹: qz retribuit. **E**tenī qm̃ hūiliāt: q deū ti-
mēt si forte i aliq̃ dignitate b⁹ seclī refulse-
rāt: hūiliati n ceciderūt: qz deū de corde nō
excluserāt: altitudo ipor de⁹ est. **H**umilia-
tus videbat Job pdita substātia sua: pdi-
tis filiis suis: pdit⁹ q seruabat: pditis qb⁹
seruabat: remāsit sine hereditate: t qd ē tri-
stus sine herede. **R**emāsit ad solā vxorē:

nō suā pfolatricē: s diabolī poti⁹ adiutricē.
Humiliat⁹ videbat: vide si miser fact⁹ est:
vide si nō erat in abscondito vult⁹ dei. **N**ū-
dus ait exij de vtero mris mee: nud⁹ reuer-
tar in frā. **D**ñs dedit: dñs abstulit: sic dñs
placuit: ita factū est. **S**it nomē dñi benedi-
ctū. **I**ste gemie laudes dei vñ sūt: **V**idete
foris paupem: int⁹ diuitē. **I**ste gemine lau-
des dei nō exirēt de ei⁹ ore: nisi thesauros
haberet i corde. **Q**m̃ diuites eē vultis ta-
les diuitias pcupiscite: qz nec i naufragio
potestis amittere. **E**rgo tales qm̃ humilāt:
nolite eos putare miseros. **E**rrat: nescien-
tes qd int⁹ habeāt. **E**x vob conijctis q mū-
dū diligitis: qz vos cū talia pdit⁹ miseri re-
manet. **P**rosus nolite b putare: bñt int⁹
q gaudeāt. **I**nterior ē dñator ipor: interi-
or est pastor t pfolator ipor. **I**pi sūt q ma-
le cadūt: q spē suā in b seclō ponūt. **A**ufer-
tur qd nitebat foris: nihil remanet int⁹ nisi
fum⁹ male psciētie. **V**ñ se pfolent nō bñt:
nō bñt q foras exeat: n bñt q intro redeāt:
deserti pōpa seclari: manes grā spūali ve-
re humiliant. **E**t mlti fac de⁹ ista i isto tpe:
s nō oib⁹. **S**i enī nemi faceret qm̃ nō vide-
ret vigilare diuīa puidētia: si oib⁹ faceret
nō seruaret diuīa patiētia. **T**u tñ christia-
ne tolerare didicisti: nō vindictā retribuē-
re. **V**indicari vis christiane: nōdū vindi-
cat⁹ est christ⁹. **A**n tu passus es iprobū: et
ille nō passus est. **N**ōne por p te passus ē:
q nō habebat qre pateref. **N**ā in te tribu-
latio fornax aurificat⁹ est: si tñ aux sis t non
palea: vt sordib⁹ careas: nō in cinerē puer-
tarris. **D**iligite dñm oēs scī ei⁹: qm̃ vitatē
req̃ret dñs: t retribuet his q abūdāter faci-
unt supbiā. **S**z qm̃ retribuet. **S**i mō reti-
bueret: mō eos volebā videre humiliatos
atqz pstratos. **A**udite qd seq̃t. **V**iriliter
agite. **N**olite laxas man⁹ in tribula-
tiōib⁹ dimitte: n nutēt genua vestra. **V**iri-
liter agite. **E**t pfortes cor vrm. **A**d p-
petiēda t tolerāda oīa mala b⁹ seclī pforte-
tur cor vrm. **S**z q sūt qb⁹ b diē ppbeta: vi-
riliter agite: t pfortes cor vrm. **N**ūqd his
q diligit mūdū: **N**on. **S**z qb⁹ diē: audite:
Oēs q speratis in dño.

ExPLICIT Tractat⁹ de ps. XXX

INCIPIT Tractat⁹ de ps. XXXI

Prefatio.

Psal⁹ grā dei iustificationi nre nul-
lis pcedētib⁹ meritis nris: s puenien-
te nos misericordia dñi dei nri cōmēdar⁹:
maxie ore Apostolico: sic pcedēs hūc psal-

mū lectio nobis intimauit: a nra tenuitate suscept^o ē: cū vestra caritate tractād^o: **U**si primū infirmitatē meaz orationib^o vestris cōmēdo: **S**ic dīc^o Apl^s: vt de^o mibi sermo in aptione oris mei: sic loq^o vobis: quēadmodum z mibi dicere piculosum nō sit: et vobis audire salutare sit. **A**nceps enī animus hūan^o: z fluctuās inf^o p^ofessionē infirmitatis: z audaciā p^osumptiōis: plerūq^o hic atq^o inde cōtundit^o: z ita ipellit^o: vt ei i quālibet ptē cadere p^ocapitiū sit. **S**i enī se infirmitati pprie omni ex pte donauerit: z in hāc cogitationē se inclinauerit vt dicat: qz misericordia dei oib^o p^octōrib^o: in qbuslibet peccatis pseueratib^o tm credētib^o: qz de^o liberat: de^o ignoscit: ita pata est in finē: vt nemo pereat fidelium iniquorum: id est nemo peat eoz q sibi dicūt: qd vis faciā qbuslibet facinorib^o: z flagitijs inqner: qntūlibz peccē: liberat me de^o misericordia sua: qā credidi i eū. **Q**ui enī dīc neminē pīre talū cogitatione mala inclinā in impunitatez p^octōz: z de^o ille iust^o cui cantat: misericordia z iudiciū dei: nō sola misericordia: s et iudiciū iuenit hoiez male de se p^osumētē: z ad interitum suum: misericordia dei abutentē: z necē est: vt dānet. **T**alis itaq^o cogitāō p^ocapitat hoiez: qua quisq^o fref: si se i audaciā qndā p^osumptiōis erexerit: z de suis viribus iusticiāq^o p^osumpserit: z pposuerit aīo implere iusticiā: z oīa q p^ocapiunt in lege ita facere: vt i nullo offendat: atq^o in potestate sua se habere vitā suā: vt oīno nufq^o labat: nufq^o deficiat: nufq^o titubet: nufq^o caliget: sibiq^o b tribuat: z p^otrāti volūtātē sue: etiā si forte ipleuerit oīa q iusta vidēt corā oculis hoīm: ita vt nihil iueniat in vita ei^o: qd possit rep^ohēdi ab hoīb^o: ipam p^osumptionē iactationēq^o supbie dānat deus. **Q**uid igit^o sit: si se hō iustificauerit: et de iusticia sua p^osumpserit: **C**adit. **S**i cōsiderās z cogitās infirmitatē suā: z p^osumēs de misericordia dei: neglexerit vitā suā mū dare a p^octis suis: z se omni gurgite flagitiōz demerferit: z ipe cadit. **P**resumptio de iusticia: quasi dextera est. cogitatio impunitatis p^octōz: qsi sinistra est. **A**udiam^o vocē dei dicētē nobis: **N**e declines in dexterā aut sinistrā: ne p^osumas ad regnū de iusticia tua: ne p^osumas ad peccādū d misericordia dei. **A**b vtroq^o te reuocat p^oceptuz diuinū: zab illa altitudine: z ab ista p^ofunditate. **I**lluc si ascēderis p^ocapitaberis: hac si lapsus fueris demergeris. **N**e inq^o decli

nes in dexterā: aut sinistrā. **I**ter dīco qd breuif fixo aīo teneas: ne p^osumas ad regnū de iusticia tua: ne p^osumas ad peccādū d misericordia dei. **R**ūdebis. **Q**uid ergo faciā: **P**salm^o iste docet nos: quo plecto atq^o tractato: arbitroz adiuuāte misericordia dñi: visuros nos viā: vel vbi iā ambulem^o: vel quā tenere debeam^o. **U**nus quisq^o p modulo suo audiat: z sic sibi conscius fuerit: ita vel doleat corrigēdus: vel gaudeat approbād^o. **S**i se deuiasse inuenierit: redeat vt in via ambulet: **S**i se i via iuerit ambulet vt pueniat. **N**emo sit superbus extra viā: nemo piger in via. **H**ūc autē psalmū ad eā grāz p^otinere: qua christiani sum^o: testat^o est Apl^s **P**aul^o. **U**n ipaz lectionē vobis legi volumus. **H**oc dixit Apl^s cū cōmēdaret iusticiā q ex fide ē: aduersus eos qui gloriānt de iusticia q est ex opibus: hoc ait: **Q**uid ergo dicim^o inuenisse Abraā patrez nrm scdm carnem: **S**i enī Abraā ex operib^o iustificat^o est: habet gloriā: sed ad nō defū. **A**uertat ipe deus a nob talē gloriā: z illd poti^o audiam^o. **Q**ui gloriānt in dño gloriēnt. **M**ulti enī gloriānt de opibus: z iuenis multos paganos propterea nolle fieri christianos: qz qsi sufficiunt sibi bona: de vita sua. **B**ene viuere opus est ait. **Q**uid mibi p^oceptur^o est christ^o: vt bñ viuā. **I**am bñ viuō: qd mibi necessari^o est christ^o. **N**ullū homicidiū: nullū furtū: nullā rapinā facio. res alienas non cōcupisco: nullo adulterio p^otaminor. **N**ā inueniat in vita mea aliqd qd rep^ohēdat: z qui rep^ohēderit faciat christianū. **H**abet gloriā: sed nō ad defū. **N**ō aut sic pater noster Abraā. **H**ec autē snia apostoli: ad hoc vult itētione nraz dirigere. **Q**uia enī fate mur z ipa est fides nra de scō patriarcha: qui placuit deo: vt dicam^o eū: z nouerim^o ad deū habere gloriā: ait Apl^s. **C**erte notū est nobis z manifestū: qm Abraam ad deū habet gloriā. **A**t si ex opib^o iustificat^o est Abraā: habet gloriā: sed nō ad defū. **A**d deū aut habz gloriā: nō ergo ex opib^o iustificatus est. **S**i aut nō ex opib^o iustificat^o ē Abraā. vñ iustificat^o est: **S**eq^o z dīc: vñ. **Q**uid ei septura dīc: id ē vñ dīc septura iustificatū Abraā: **C**redidit at Abraaz deo: z reputatū est illi ad iusticiā. **E**rgo ex fide iustificat^o est Abraā. **I**am qui audit nō ex opib^o: sed ex fide: obseruet illā voraginē: de qua locut^o suz. **C**ides ergo: qz ex fide nō ex opib^o iustificat^o est Abraā. **S**i

etiam ergo quicquid volo: quia et si bona opera non habuero: et tamen credidero in deum: deputabitur mihi ad iusticiam. Si dixit et decreuit: lapsus dimerfus est: si adhuc cogitat et fluctuat: piculatus. Scriptura autem dei veritas quod intelletus non solum piculatus a piculo liberat: sed et dimerfus a pseudo eleuat. Rursus ergo tamquam contra apostolum: et dico de ipso Abraam. quod iuuenimus etiam in epistola alterius apostoli: qui volebat corrigere homines: quod male intellexerat istum apostolum. Iacobus enim in epistola sua: ait eos qui nolebant bene operari sola fide: presumetes ipsi? Abraam opera commendauit: cuius apostolus fides: et non sunt sibi aduersi apostoli. Sic autem opus omnibus notum: Abraam filium suum imolandum deo obtulit. Magnus opus: sed ex fide. Laudo supedificationem operis. sed video fidei fundamentum. Laudo fructum boni operis: sed in fide agnosco radicem. Si enim propter fidem rectam faceret Abraam: nihil illi prodesset quicquid illud opus esset. Rursum si sic tenet fidem Abraam: ut cum ei deus imperaret offerre sibi imolandum filium suum: diceret apud semetipsum: non facio: et tamen credo: quia me etiam continentem iussa sua liberat deus. Fides si ne opus mortua esset: et tamquam radix sine fructu sterilis atque arida remaneret. Quid ergo? Bebemus nulla opera proponere fidei: id est ut ante fidem quicquid dicatur: bene operatur? Ea enim ipsa opera quae dicuntur ante fidem: quibus videant homines laudabilia: iamnia sunt. Ita mihi videntur esse: ut magne vires et cursus celerissimi propter vias. Nemo ergo computet bona opera sua ante fidem: ubi fides non erat: bonum opus non erat. Bonum enim opus intentionis facit: intentionem fides dirigit. Non valde attendas quod homo faciat: sed quod cum facit aspiciat: quod lacertos optime gubernationis dirigat. Fac enim hominem optime gubernare nauum: et perdidisse quod tendit: quod valet quia antea optime tenet: optime mouet: dat proinde fluctibus: cauere ne latera infligant: tantus est viribus: ut detorqueat nauum quo velit: atque vbi velit: et dicat ei vbi quod is: et dicat nescio: aut non dicat nescio: sed dicat ad illum portum eo: nec ducat in portum: sed in saxa festinet. Nonne iste quanto sibi videtur in nauis gubernanda agilius et efficacior: tanto piculosius etiam sic gubernat ut ad naufragium perperam perducatur. Talis est et quod optime currit propter vias: Nonne ergo erat melius et tolerabilius: ut esset gubernator ille aliquanto inualidior: ut cum labore et aliqua difficultate gubernacula regeret: et tamen rectum debitumque cursum teneret: rursumque ille pigrius etiam et ibecillius tamen viam ambularet: quod propter viam fortiter curreret. Optimum ergo ille qui et vi-

am tenet et bene ibi ambulat. Sequentis autem speciei: quod et si aliquatulum claudicat: non omnino vitet error aut remaneat: sed progrediat: et si paulatim. Fortasse bene sperandum est etiam quod tendit etiam tardius peruenitur. Ergo fratres ex fide iustificatus est Abraam: sed si fidem opera non precesserunt: tamen secuta sunt. Nihil quid enim fides tua sterilis erit? Si sterilis non es: sterilis non est ipsa. Aliquid mali credidisti: et igne malicie tuae radicem tue fidei concremasti. Tene ergo fidem operaturus. Sed dicis: Non hoc ait apostolus Paulus: imo hoc ait Paulus apostolus? Fides inquit: que per dilectionem operatur. et alio loco: Plenitudo enim legis caritas. et alio. Omnis enim lex in vno sermone impletur: eo quod scriptum est: Diliges proximum tuum tanquam te ipsum. Vnde si non vult te operari qui dicit: Non adulterabis: non homicidium facies: non concupisces: et si quod est aliud mandatum in hoc sermone recapitulatur: Diliges proximum tuum tanquam te ipsum. Dilectio proximi malum non operatur: plenitudo autem legis: caritas. Nunquid caritas permittit aliquid mali te facere: ei quem diligis? Sed forte tantummodo mali nihil facis: non etiam aliquid boni. Ergo nec caritas permittit te non prestare quicquid potes ei quem diligis. Nonne illa est caritas quae orat etiam pro inimicis? Ergo deserit amicum: qui bene optat inimico. Itaque si fides sine dilectione sit: sine ope erit. Ne autem multa cogites de ope fidei: adde illi spem et dilectionem: et noli cogitare quid opereris. Ipsa dilectio vacare non potest. Quid enim de quo quod homines: etiam male operatur: nisi amor? Ita mihi vacante amore et nihil operante. Flagitia: adulteria: facinorosa: homicidia: luxurias omnes: nonne amor operatur? Purga ergo amore tuum: aqua fluentem in cloacam conuertere ad ortum. Quales impetus habebas ad mundum: tales habeas ad artificem mundum. Non vobis dicit: nihil amemus. Absit. Pigri: mortui: detestandi: miseri eritis: si nihil amemus. Amate: sed quod amemus videte. Amor dicitur: amor proximi caritas dicitur. Amor mundi: amor huius seculi cupiditas dicitur. Cupiditas refrenatur: caritas excitet. Ipsa enim caritas bene operantis: dat ei spem bone conscientiae: spem enim gerit bona conscientia. Quomodo mala conscientia tota in desperatione est: sic bona conscientia tota in spe. Et erunt tria huius quibus dixit apostolus: Fides: spes: caritas. et alio loco ipsa tria. Sed propter bonam conscientiam per-

fuit. Finis enī pcepti ē: dixit. Quid ē finis pcepti: Quo psciunt pcepta: nō q̄ psumunt. Alii enī dicunt: finis est cib⁹: alii dicunt si nita ē tunica: que terebat. Finis vt pfecta sit. Et h̄ finis dicit: et ibi. Nō ḡ h̄ finem pcepti dixit: q̄ quasi pereāt pcepta: s̄ q̄ psciantur: et psumunt: nō cōsumant. Finis ḡ ppter tria illa: finis inq̄t pcepti ē caritas de corde puro et psciētia bona: et fide nō ficta. Pro spe psciāz posuit. Ille enī sperat q̄ bonā psciētia gent. Quē vō pūgit mala psciētia retrahit se a spe: et non sibi sperat nisi dānationē. Ut ḡ speret regnū: habeat bonā psciētia: et vt habeat bonā psciētia credat et opef. q̄ qd credit fidei ē: qd opaf caritatē ē. Illo ḡ loco a fide cepit Apl̄s. Fides: spes: caritas. Alio loco ab ipa caritate cepit: Caritas de corde puro: et psciētia bona: et fide nō ficta. Nō nos a medio cepim⁹ ab ipa cōsciētia et spe. Qui vult inq̄s h̄re bonā spem: habeat bonā psciētia: Ut aut habeat bonā psciētia credat et opef. A medio im⁹ ad iūtiū et finē: credat et opef. Qd credat fidei est: qd opaf caritatis est: Quō ḡ dicit Apl̄s iustificari hoīem: sine opib⁹ ex fide: cū alio lō dicat: fides q̄ p dilectionē opaf. Nō ḡ Jacobū Apl̄m Paulō: s̄ ipm Paulū ipi Paulō opponam⁹ et dicam⁹ ei: Hac nos qdāmō pmutis impune peccare: cū dicl. Credit Abraā dō: et reputatū ē illi ad iusticiā: arbitramur iustificari hoīez p fidē sine opib⁹. Szad h̄ dicl. Fides q̄ p dilectionē opaf: quō hac q̄li securus fio: si opaf n̄ fuero. Hac aut nec spem: nec ipam fidē videoz h̄re bonā: nisi opaf fuero p dilectionē. Teipm audio Apostole. Certe fidē mihi hic sine opib⁹ vis cōmē dare: op⁹ aut fidei dilectio est: qz dilectio vacare nō pōt: nisi et mali nihil opef: et qd qd pōt boni opef. Quid enī fac dilectio: Declina a malo et fac bonū. Hac ḡ fidē sine opib⁹ cōmēdas: et alio loco dicl. Et fidē habēā: ita vt mōtes trāsserā: caritatē at nō habēā: nihil mihi pdest. Ergo si nihil prodest fides sine caritate: caritas aut vbi fuerit necesse est vt opef: fides ipsa p dilectionē opaf. Quō ḡ iustificabit homo: p fidē sine opib⁹: Rñderet ipē Apl̄s. Propterea b̄ tibi dixi o hō: ne quasi de opibus tuis psumere videreris: et merito opum tuoz accipisse fidei grām. Noli ḡ psumere de opib⁹ an fidē: Moueris: qz pctōrem te fides inuenit: et si te fides data fecit iustū: impiū inuenit quē faceret iustū. Credēti inq̄t in eū q̄ iusti

ficat impiū: deputat fides ei⁹ ad iusticiāz. Si iustificat impi⁹: ex ipio fit iust⁹: si ex impio iust⁹ fit: q̄ sūt opā impioz. Factat iam impi⁹ opa sua et dicat: Bo paupib⁹: nihil alicui aufero: nō vxorē alienam ꝑcupisco: non quēq̄ occido: nulli fraudez facio: de positū apud me nullo teste rēpsento. Hec oīa dicat: Quero vtrū pius sit an impius? Et quō sum impi⁹: inq̄t: ista faciēs. Quō il li de q̄b⁹ dictū est: Et fuisse creature poti⁹ q̄ creatori: q̄ est bñdict⁹ in seclā. Quō nō es impi⁹: Quid si de his oīb⁹ bonis opib⁹: aut illud speras qd sperandū est: s̄ nō ab illo a q̄ sperandū est: aut b̄ speras qd sperandū nō est: etiā ab illo a q̄ etna vita speranda est: Pro boīs opib⁹ sperasti etnā qn dā felicitatē impi⁹ es: nō est ista merces fidei. Cara res est fides: vili illaz adduxisti. Impi⁹ ḡ es: et nlla sūt ista opa tua. Moueas licet in bonis opib⁹ lacertos: et videaris nauim optie gubernare: i saxa festinas. Quid si qd sperandū ē speras: id ē vitā eternā: sed nō a dño deo p Jesū christū: p quez solū dat vitā etnā: s̄ putas te ad vitā etnā posse puenire p miliciā celi: p solē et lunā: p ptātes aeris: et maris: et fre: et siderū: impius es: Sz crede i eū q̄ iustificat impiuz: vt possint et bona opa tua esse opa bona. Nā nec bona illa appellauerim: q̄ diu nō de radice bona pcedūt. Quid est b̄: Aut vitā temporalem ab eterno deo speras: Aut vitā eternā a demonibus speras: In quālibet partē impius es: corrige fidē: dirige fidē. dirige viam: et si habes bonos pedes ambula iā secur⁹: curre viā tenes: qnto meli⁹ cucurreris tāto facili⁹ peruenies. Sed forte claudicas aliquantū: saltē a via noli recedē: et si tardi⁹ puētur⁹ es: noli remanere: noli retro pueri: noli deuiare: Quid ergo: Qui sunt bñi: Nō in quib⁹ nō inuenit deus peccatū. Nam in oībus inuenit. Omnes enim peccauerūt: et egent gloria dei. Si ergo in omnib⁹ pctā inueniunt: remanet vt nō sint beati: nisi quoꝝ rmissa sūt peccata. Hoc ergo Apl̄s sic cōmendauit. Creditit Abraam deo: et reputatum est ei ad iusticiā. Ei aut q̄ opaf: id est de opibus psumit: et eoz merito sibi dic datā esse gratiam fidei: merces nō imputat scdm grāz: sed scdm debitū. Quid est hoc: nisi quod merces nostra grā vocat. Si grā est: grat datur. Quid est gratis datur: Gratis constat. Nihil boni fecisti: et datur tibi remissio peccatorum. Attenduntur opera tua:

et iueniunt oia mala. Si quod debet isti opib⁹ de⁹ redderet: utiq³ dānaret. Stipēdiū eī p⁹cti mors. Mal⁹ opib⁹ qd debet: nisi dam natio. Bonis qd debet: Regnum celo rū. Tu aut⁹ i mal⁹ opib⁹ iuent⁹ es: si reddat tibi qd debet puniēd⁹ es. Quid ergo fit? Nō ubi de⁹ reddit debitā penā: s⁹ donat i debitā grām. Bebebat vindictā: dat idul gentiā. Incipis g^o eē in fide p idulgētiā. Iā fides illa assūpta spe et dilectione incipit bñ opari: S⁹ nec tunc gloriēris et ex tollas te. Ademto a q^o i via posu⁹ sis. Ademto q^o et sanis pedib⁹ et velocibus errabas. Ademto q^o et si lāguebas: et in via semiuu⁹ ia cebas: leuat⁹ es i iumētū: et pduc⁹ i stabu lū: Et aut⁹ iquit q opat merces non iputat scdm grām: s⁹ scdm debitū. Si vis esse alie n⁹ a grā: iacta merita tua. Ille autēz videt qd sit in te: et nouit qd cui debeat. Et vō q nō opat qd: Ecce pone aliquē impiū pec catorē: non opat: quid autē credit? Credi dit aut⁹ in eū q iustificat ipiū. Exeo eī q nō opat bñ: impi⁹ est. Et si bōa videat fa cere: tñ q^o sine fide: nec bona vocāda sūt. Credidit aut⁹ i eū q iustificat ipiū: deputa tur fides ei⁹ ad iusticiā: sicut et Dauid dic: beatitudinē hoīs: cui de⁹ accepto fert iusti ciā sine opib⁹. Iusticiā quā: fidei: quā to na opa nō pcellerunt: quā bona opa pse quūt. Intēdite g^o vos: alioqn male itelligē do pñctis vos i illā voraginē ipune pec cādi: et ego liber sū: sic ipse apls ab oib⁹ ma le itelligētib⁹ liber fuit. Libēter eī male in tellerūt: ne bona opa sequerent⁹. Nolite esse de nūero taliū frēs. Bicif in qdā psal mo: de qdā hoīe tali: id ē de tali genere: qsi de vno: Noluit inq⁹ itelligē vt bñ ageret Nō dictū est: nō potuit itelligē. Vos ergo optet vt velitis itelligere vt bñ agat. In tellect⁹ eī vob nō deerit manifest⁹. Quis est manifest⁹ intellect⁹? Nemo iacet bona opa sua añ fidē: nemo sit piger i bonis opi bus accepta fide. Bat de⁹ g^o indulgētiā oib⁹ impijs: et eos iustificat ex fide.

Titulus psalmi est: Ipsi Dauid intelligentia.

Ipsi Dauid intelligentia: q^o intelligit nō meritis opum: s⁹ grā dei hoīem li berari: pñtentē peccata sua.

Expositio prima psalmi.

Beat⁹ quor⁹ remisit⁹ sūt iniquitates: et quor⁹ tecta sūt pec cata. Et quor⁹ pñtā i obliuionez ducta sūt. Beat⁹ vir cui nō impu

tauit dñs pñtā: nec est in ore eius dolus. Nec in ore suo habet ostētatōnē iusticie: cū pñtā ei⁹ peccatis plena est.

Quoniā tacui ineter auerūt ossa mea: Qm nō ptuli ore pñtā ad salu tē: oīs firmitas mea in infirmitate pñtā.

Acclamādo me tota die. Cum eē in impi⁹ atq³ blasphem⁹: clamādo cōtra deū quasi defendens: et accusās peccata mea.

Om die ac nocte grauata est su per me man⁹ tua: Qm pñtā afflicti one flagelloz tuor⁹. Conuersus sum in eruna mea dñi pñtā spina. Ad ser fact⁹ sū cognoscēdo miseriā meā: cōpñ ctus mala pñtā.

Peccatū meū cognoui: et iusticiā meā nō ope rui: Id est iusticiā meā non occultau.

Bixi pñtābo aduersū me ius ticias meas dñi: Bixi: pñtābo: nō aduersū deū: sicut in clamore impietatis qñ tacui: s⁹ aduersū me iusticiā meā do mino.

Et tu remisisti impietate⁹ cor dis mei. Audies vocē pñtā i corde añq³ voce pñtā.

Pro hac orabit ad te oīs sanct⁹ in tpe optuno. Pro hac impietate cordis: ad te orabit oīs san ctus: Nō eī meritis suis: sed opportuni tate temporis: hoc est: in aduētū ei⁹: q nos a peccatis redemit.

Verūtamiē i di luvio aquar⁹ multar⁹: ad eum non appropinquabit. Verūtamiē nemo arbitret⁹ cū repēte finis venerit: sicut i die bus Noe: remanē cōfessiois locū: p quā p pinq⁹ ad deū.

Tu mihi es refugiu a pñtā que circūdedit me: Tu es refugium a pñtā pñtā: que circūdedit cor meū.

Exultatio mea redime me: a circūdantib⁹ me. In te mihi est gau dium: redime me ab ea tristitia: quam mi hi pñtā mea faciūt.

Intellectū dabo sibi: et statuā in via hac qua gradi eris: Intellectū dabo tibi post pñtā vt nō recedas a via qua ingredier⁹: ne tue potestatis esse velis.

Obfirmabo sup te oculos meos. Ita sup te faciā firmā dilectionē meam.

Nolite esse sicut equ⁹ et mul⁹: quibus non est intel lectus. Nō se regere volūt.

In freno et chamo maxillas eor⁹ cōstringe: Ergo fac illis deus: qd sit equo et mulo: vt penis eos cogas ferre regimen tuū.

Qui nō pñtā ad te. Multū flagella tur: q nō pñtā deo pñtā sua: seipm sibi re ctorē esse vult.

Multa flagella pec

Alia lra.
tōū clamarē.

Alia lra.
tōū cōfigit.

Alia lra.
tōū delictū. tōū co gnitū tibi feci.
tōū abscondi.

Alia lra.
tōū fitebor. tōū in iusticiā meam.

Alia lra.
tōū peccati.

Alia lra.
tōū appropinquabit

Alia lra.
tōū meum.
tōū tribulatiōe.

Alia lra.
tōū erue.

Alia lra.
tōū instruant.

Alia lra.
tōū firmabo.

Alia lra.
tōū fieri.

Alia lra.
tōū chamo et fre no.

Alia lra.
tōū approximāt.

cator: speratē autē i dño misericor-
dia circūdabit. Qui autē sperat in dño ⁊
ei se subdit regendū: misericordia circūda-
bit. **¶** Letamini i dño et exultate ius-
ti: Letamini ⁊ exultate iusti: nō in vobis: s
in dño. **¶** Et gloriamini oēs recti corde.
Et in eo gloriā oēs q̄ intellexerūt rectū esse
illi subdi: vt ceteris pferantū.

¶ Expositio secunda eiusdē psalmi.

Beaati quorū remisse sunt ini-
quitates: et quorū tecta sunt
peccata. **¶** Beat⁹ vir cui nō
imputauit dñs peccatū: nec est in
ore ei⁹ dol⁹. **¶** Iā psalm⁹ incipit: ⁊ incipit
intellect⁹. Intellect⁹ ḡ vel intelligētia ip̄a ē:
vt noueris nec iactare te debere de meritis
tuis: nec psumere de impunitate peccati.
Psalmi enī titul⁹ ita ē. **¶** *Quicquid David i-
tellect⁹. Intellect⁹ vocat⁹ psalm⁹ iste.*
¶ Prima ḡ intelligētia: vt te noueris pecca-
torē. Cōsequēs intelligētia est: vt cū ex fide
p dilectionē bñ cepis opari: ne b virib⁹ tu-
is: s ḡre dei deputaueris. Ita nō erit dolus
in corde tuo: s ē in ore interiore tuo. Nec
aliud in labijs habebis: aliud i cogitationē
tā. Nō eris d illis phariseis d q̄b⁹ dictū ē: Si
miles est monumētis dealbatis. a foris ḡ
dē apparetis hoib⁹ iusti: int⁹ autē pleni estis
dolo ⁊ iniquitate. Qui ergo cū sit iniqu⁹ ius-
tum se p̄tendit: nōne dolus est. Nōne ille
Nathanael de quo dominus dicit: Ecce
vere israelita i quo dol⁹ nō est. Unde autē
in illo Nathanaele dol⁹ nō erat. Cū esset
iniqu⁹ sub arbore fici vide te. Sub arbore fi-
ci erat: sub p̄ditionē carnis erat. Si sub p̄di-
tione carnis erat: qz impietate ppaginis tene-
batur. Sub illa arbore fici erat i qua gemis i
alio psalmo: Ecce enī i iniquitate p̄cept⁹ sū.
Sv vidit eū ille q̄ veit cū ḡra. Quid est vi-
dit eū. Misert⁹ ē ei⁹. Ergo hoiez sine do-
lo sic cōmēdat: vt ḡraz suā i illo cōmēdet.
Cū eēs s arbore fici vidi te. Clidi te: qd
magnum ē nisi itelligas aliquo mō dictum.
Quid magnum ē vidē hoiez s arbore fici.
Si nō vidisset s ista ficu gen⁹ hūanū chri-
stus: aut arefcerem⁹ oīno: aut quō phari-
zei: in quib⁹ dol⁹ erat: id est iustificabāt se
verbis: factis autē mali erāt: folia sola iue-
nient in nobis: nō fruct⁹. Nā talē arborez
fici: qñ vidit chris⁹: maledixit ⁊ aruit. Vi-
dit iqt sola folia: id ē sola vba absqz fructu.
arefcat inqt vt nec folia habeat. Ut qd et
vba tollit. Arbor arida enī nec folia pōt
bñe. Sic ḡ erant iudei: pharisei arbor illa

erāt: vba habebāt: facta nō habebāt. Ex
sua dñi ariditate meruerūt. Videat ḡ nos
chris⁹ sub arbore fici: videat in carne nra
enā fructū boni opis: ne eius maledictio
arefcam⁹. Et qz totū ḡre ei⁹ iputaf: nō me-
ritis nris. Bñ qz remisse sūt iniquitates: ⁊ q
rū tecta sūt peccata: nō in q̄b⁹ nō sūt iuēta
pctā: sed qz tecta sūt pctā. Coopta sūt pec-
cata: ⁊ tecta sūt: abolita sūt. Si texit pctā
de⁹: noluit aduertē: si noluit aduertere: no-
luit aiaduertē: si noluit aiaduertē: noluit
punire: noluit agnoscere: maluit ignoscere.
Bñ qz remisse sūt iniquitates ⁊ qz tecta sūt
pctā. Ne sic itelligat qd dicit pctā coopta
sunt quasi ibi sint ⁊ viuāt. Tecta ergo pec-
cata quare dixit. Ut nō viderētur. Quid
enī erat dei videre peccata: nisi punire
peccata. Ut nouerit qz b est dei vidē pecca-
ta qd punire pctā. Quid ei dī: Auerte fa-
ciē tuā a pctis meis. Pctā ḡ tua nō videat:
vt te videat. Quō te videat. Quō Natha-
naelē. Cū eēs s arbore fici vidi te. Um-
bra fici nō impediuit oculos misericordie dei: nec
ē i ore ei⁹ dol⁹. At vō q noluit p̄fiteri pecca-
ta: laborāt sine cā i defensione pctōz suoz.
Et qnto laborāt i defensione pctōz suoz iac-
tantes merita sua: nō vidētes iniquitates suas:
tāto pl⁹ robur eoz ⁊ fortitudo deficit. Ille
enī fortis est: qui non in se: sed in deo for-
tis est. Propter illud ter dñm rogauī vt
auferet eū a me: ⁊ dixit mihi: sufficē tibi ḡra
mea. ḡra mea dixit: nō virt⁹ tua. Sufficit
iq̄t tibi ḡra mea. Nā vī i infirmitate pficit
Un alio loco ip̄e: Qñ infirmior tūc fort⁹ sū.
Ergo q vult fort⁹ esse velut psumēs de se:
⁊ iactat merita sua: qñactiqz illa sint: erit si-
milis phariseo illi qui a deo se dicebat ac-
cepisse: supbe tñ iactabat: ḡras inquit tibi:
quia non sum sicut ceteri homines. Atten-
dite frēs mei: q̄le gen⁹ supbie cōmēdet de⁹.
Clere q̄le pōt s̄bintare iusto homi: q̄le pōt
surripe bone sp̄ci. Clere ḡras tibi dicebat.
Ergo cū dicebat ḡras tibi: fatebat⁹ ab illo
se accepisse qd habebat: qd enī habes qd
nō accepisti. Ergo ḡras tibi ago dixit: gra-
tias tibi ago: qz nō sum sicut ceteri homi-
nes: raptōres: iusti adulteri: sicut ⁊ publi-
can⁹ iste Un ḡ supbus. Non quia de bo-
nis suis deo gratias agebat: sed quia sup
alterum se de ipsis bonis extollebat. Atte-
dite frēs: nā vnde cepit dicere similitudinē
ip̄az dñs: euāgelista p̄misit. Cū enī chris⁹
dixisset: putas veniēs fili⁹ hoīs inueniet fi-
dem in terra: ⁊ ne existerēt qdam heretici

qui attēdētes et putātes q̄si lapsū totū mū-
dū: oēs enī heretici in paucis et in pte sūt:
iactarēt se q̄ ip̄is remāserūt: qd̄ d̄ toto mū-
do pierit: ibi statim vbi ait dñs: putas ve-
niens fili⁹ hoīs iueniet fidē in terra: subie-
cit euāgelista et ait: **Bixit autē et ad quosdā**
qui sibi iusti videbant et spernebat ceteros
similitudinē hāc: **Quidā pharizeus et pub-
lican⁹ venerūt in templū orare: et cetera q̄**
nostis. **Pharizeus ergo ille dicebat: Gra-
tias tibi ago. Sed vñ supb⁹: Quia sperne-
bat ceteros. Unde p̄bas: In ip̄is verbis.**
**Quō: Pharizeus inq̄t ille p̄temp̄it de lō-
ge stātē: cui deus p̄fiteri p̄p̄inquabat. Pu-
blican⁹ inquit de longinq̄ stabat: s; de⁹ ad**
illū de longinq̄ nō stabat. **Quare de⁹ ab il-
lo de lōgino nō stabat: Quia alio loco**
dī: **Prope est dñs his q̄ obtriuert cor. Qui**
dēte si publican⁹ iste obtriuert cor: et ibi vi-
debitis q̄ p̄pe est dñs his q̄ obtriuert cor
Publican⁹ autē de longinq̄ stabat: et neq̄
volebat ad celum oculos suos leuare: sed
percutiebat pectus suū. **Unio p̄toris**
obtritio cordis. **Quid dicebat tūdēs pe-
ctus: Deus p̄p̄iti⁹ esto mihi peccatori. Et**
q̄ sentētia dñi: **Amē dico vobis descēdit iu-
stificat⁹ de tēplo publican⁹ ille magis q̄ il-
le pharizeus. Quare: Hoc est iudiciū dei.**
**Nō sū sic publican⁹ iste: nō sū sic ceteri ho-
mines: iniusti: raptōres: adulteri: Ieiuno**
bis ī sabbato: decimas dō oīm q̄ possideo.
Ille nō audet ad celū leuare oculos suos:
attēdit p̄sciētā suā: lōge stat: et iustificat⁹ ē
magis q̄ ille pharize⁹: **Quare: Rogo te dō-
mine: expone nobis iusticiam tuā: expone**
nobis equitatez iuris tui. **Exponit regulā**
legis sue. **Uultis audire q̄rē: Quia oīnis**
quo se exaltat humiliabitur. et qui se humi-
liat exaltabitur. **Intēdat ergo caritas v̄sa:**
**Bixim⁹ non ausus fuisse oculos ad celū le-
uare publicanū. Quare celū n̄ attēdebat:**
Quia se attēdebat. Se attēdebat vt p̄rio
sibi displiceret et sic deo placeret. **Tu autē ia-
ctas te: erecta ceruice es. Aut dñs supbo:**
Nō vis ad te attēdere: ego attēdo: Q̄is at
vt nō attēdā: **Tu attēde. Ideo publican⁹**
n̄ audebat oculos ad celū leuare: q̄ seip̄m
intuebat: p̄sciētā suā puniebat: **Ipse sibi**
iudex erat vt ille intercederet: **Ipse punie-**
bat vt ille liberaret. **Ipse accusabat vt ille**
defenderet. **A deo defensio est: q̄ dixit p̄**
ip̄o sētētiā: **Bescēdit iustificat⁹ publican⁹**
ille magis q̄ ille pharizeus: q̄ oīs q̄ se exal-
tat humiliabit et qui se humiliat exaltabit.

Attēdit se inq̄t: et nolui ego attēdere. Au-
diui dicēte: **Auerte oculos tuos a peccat⁹**
meis. **Quis est enī q̄ illud dixit: nisi qui eti-**
am illō dixit: **Qm̄ iniquitatē meā ego agno-**
sco. **Itaq̄ fratres mei: erat pharizeus ille**
p̄ctōr. **Nō enī q̄ dicebat: nō sum sicut ce-**
teri homines: iniusti: raptōres: adulteri:
neq̄ quia ieiunabat bis in sabbato: neq̄
q̄ decimas dabat: non erat p̄ctōr. **Quod**
si nullis p̄ctis esset: ipsa supbia grāde cri-
mē erat: et tñ ecce illa oīa dicebat. **Quis tā-**
dem sine p̄ctō: **Quis gloriabit castū se habe-**
re cor: **Aut q̄s gloriabit mūdū se esse a pec-**
catis: **Habebat ergo ille p̄ctā: sed peruer-**
sus et nesciēs quo venisset. **Erat enī tanq̄**
in statōe medici curād⁹: s; sana mēbra ostē-
debat: vulnera tegebat. **Be⁹ q̄ tegat vulne-**
ra: noli tu. **Nā si tu tegere volueris erube-**
scens: medic⁹ nō curabit. **Medic⁹ tegat et**
curet: emplastro enī tegit. **Sub tegmē me-**
dici sanat vuln⁹: sub tegmē vulnerati ceta-
tur vulnus: **Cui celas: Qui nouit oīa. Ita**
q̄ hic fratres videte qd̄ dixit. **Qm̄ ta-**
cui inueterauerūt ossa mea: accla-
mādo tota die. Quid est b: Quasi p̄tra-
rium videtur: qm̄ tacui inueterauerūt ossa
mea acclamādo. **Si acclamādo: quō tacu-**
it: **Tacuit qd̄dā: nō tacuit qd̄dā. Tacuit**
vñ p̄ficeret: nō tacuit vñ deficeret. **Tacu-**
it confessionē: clamauit merita sua. **Tacui**
enī dixit: nō sū p̄fessus: **Ibi optebat vt lo-**
queret: taceret merita sua: clamaret pecca-
ta sua. **Nūc autē puerse tacuit peccata sua:**
clamauit merita sua. **Et quid illi contigit:**
Inueterauert ossa eius. Intēdite q̄ si cla-
maret p̄ctā sua: et taceret merita sua: inno-
uarent ossa ei⁹: id est vt ei⁹ eēt robusta in
dño: quia inueniret in se infirm⁹: **Nō autē**
quia in se voluit esse firm⁹: fact⁹ est infirm⁹:
et inueterauerūt ossa ei⁹. **Remāsit in vetu-**
state: qui noluit p̄fiteri do amare nouitatez.
Qui enim fuit noui nostis fratres: quia be-
ati quoz remisse sunt iniquitates: et quoz
tectata sunt peccata. **Holuit iste sibi dimitti**
iniquitates: exaggerauit: defendit illas: ia-
ctauit merita sua. **Ergo quoniam tacuit a**
cōfessione: inueterauerunt ossa eius accla-
mando tota die. **Quid est acclamādo to-**
ta die: **Perseuerādo tota die in defensiōe**
p̄ctōz suoz. **Et tñ videte q̄ sit q̄ agnoscit**
se. **Erit enī mō itelligētia. Nihil p̄ se respi-**
ciat: et displicebit sibi q̄ agnoscit se. **Nō au-**
dierit vt sanemī. **Beat⁹ vir cui nō iputauit**
dñs p̄ctm̄: nec ē ī ore ei⁹ dol⁹. **Qm̄ tacui**

ueteraueit ossa mea a clamando tota die.
Quoniam die ac nocte grauata est super
 me manus tua: Quid est grauata est super me
 manus tua: Magna res fratres. Respiciete
 illam finiam rectam inter duos: phariseum et publi-
 canum. Quid dictum est de phariseo: Quoniam hu-
 miliabit. Quid dicit de publicano: Quoniam ex-
 altabit. Quare illi humiliat: quia exaltauit
 se. Quare isti exaltat: quia humiliat se. Er-
 go ut exaltaret se humiliet deus: quia super illum
 manus sua. Noluit humiliari possessio iniqui-
 tatis sue: humiliat est potius manus dei. Quoniam
 ille proferret manus grauem humiliat: quoniam leuis
 fuit manus subleuatis: tam quoniam manus humili-
 antis: ut in illo fortis et in illo fortis: fortis ad
 illum promedum: fortis ad illum subleuandum. Ergo:
 quoniam die ac nocte grauata est super me manus tua.
Conuersus sum in cinerem meum dum con-
figis spina. Ex ipsa aggrauatione manus tue:
 ex ipsa humilatione peruersus sum in cinerem meum:
 factus sum miser: spina est mihi spina: compuncta est
 conscientia mea. Quid factum est cum configeret spi-
 na: Bar? est ei sensus doloris: inuenit infirmi-
 tatem suam. Et ille qui tacuerat possessio per cuius
 ut clamando in defensione per cuius inueterasset
 ut? est: id est ossa eius peruerteret in vetustatem:
 modo quod fecit spina: **P**ecatum meum co-
 gnoui: Ergo iam cognoscit: Si ille co-
 gnoscit: et ille cognoscit. Audite quid se-
 quitur. Glidete si non ipse dicit: Peccatum
 meum cognoui: et iniusticiam meam non operui.
 Hoc iam dudum dicebam: noli opire tu: et opit
 deus. Bui quoniam remisse sunt iniustitiae. et quoniam tecta
 sunt peccata. Qui tegunt peccata nudant: Iste autem
 nudauit ut cooperiret. Iniustitiam meam non
 opui. Quid est non opui. Nam dudum tacueram
 modo quod: Biri. Quidam dicit illi taciturni-
 tati dixi. Quid dixisti: **P**ronunciabo
 aduersum me iniusticias meas domino:
 et tu remisisti impietatem cordis mei.
 Biri. Quid dixisti: Non iam pronunciat sed pmit-
 tit se pronunciat: et ille iam dimittit. Attendite
 fratres: magis res: dixi pronunciao. Non dixi: p-
 nunciavi: et tu dimisisti: Biri pronunciao: et
 tu dimisisti: quoniam eo ipso quod dixi pronunciao:
 ostendit quoniam nondum pronunciauerat: sed corde pnu-
 ciauerat. Hoc ipsum dicit pronunciao: pnu-
 ciare est: non et tu remisisti impietatem cordis mei.
 Confessio vero mea ad os nondum venerat. Bi-
 xera enim pronunciao aduersum me. veritatem
 deus audiuit vocem cordis mei. Gloria mea in
 ore nondum erat: sed auris dei iam in corde erat.
 Tu remisisti impietatem cordis mei: quoniam dixi p-
 nunciabo et non sufficerat. Non dixi: pnu-
 cia-

bo iniusticiam meam domino: non sine causa dixi: pnu-
 ciabo aduersum me: et hoc inter est. Multi enim p-
 nunciat iniustitiam suam: sed aduersum ipsum dominum de-
 um: quoniam inueniunt in peccatis suis dicunt: deus vo-
 luit. Si enim homo dicat non feci: aut hoc factum quod
 argutis non est peccatum: non pronunciat nec aduer-
 sum se: nec aduersum deum. Si dicat: perius feci
 et peccatum est: hoc deus voluit: quod ego feci: hoc p-
 nunciare aduersum deum. Forte dicat: nemo
 hoc dicit. Quis est qui dicat: deus voluit. Multi
 et hoc dicunt. Sed et qui hoc non dicunt: et alii dicunt
 quid dicunt: Fatum mihi fecit: stelle me fecerunt.
 Ita iam per circuitum ad deum volunt peruenire.
 Per circuitum volunt peruenire ad deum accu-
 sandum: qui noluit de compedio venire ad deum pla-
 candum et dicunt: Fatum mihi fecit. Quid
 est fatum: Stelle me fecerunt: quid sunt stelle?
 Certe iste quis in celo aspiciunt. Et quis eas fe-
 cit: Deus? quis eas ordinauit: Deus. Ergo vi-
 des quod voluisti dicere: deus fecit ut peccarem.
 Ita ille iustus: tu iustus: quoniam nisi ille fecisset: tu
 non peccasses. Tolle istas excusationes in pec-
 catum: memeto illi per salmi: Ne declines cor
 meum in verba maligna ad excusandas excusa-
 tiones in peccatis cum hominibus operantibus iniquitates.
 Ad hoc enim magni viri sunt qui praedictum peccatum suum.
 magni sunt et qui numerant sidera et computant stel-
 las et tempora. et dicunt quis quoniam vel peccet vel bene vi-
 uat: et quando mars faciat homicidium: et
 veni adulterium. Magni docti viri et electi
 videtur in hoc seculo. Sed quod ait in psalmo: Ne de-
 clines cor meum in verba mala cum hominibus operantibus
 iniustitiam: et non concitabo cum electis eorum: Dicant
 illi electos et doctos numeratores siderum: di-
 cant illi sapientes eos qui quoniam digerunt in dictis facta
 humana: et describunt de stellis mores humanos.
 Cum libero arbitrio me creauit deus: Si pec-
 caui: ego peccaui: ut non solum pronuncie iniusta-
 tem meam domino: sed aduersum me: non aduersum eum.
 Ego dixi domine miserere mei. Clamat eger ad
 medicum. Ego dixi: Quare ego dixi: Suf-
 ficeret dixi. Sed dictum est ego dixi: ego
 dixi non fatum: non fortuna: non diabo-
 lus: quia nec ipse cogit: sed ego persuadenti
 possi. Ego dixi domine miserere mei: sana animam
 meam quoniam peccaui tibi. Sic et hoc statuit et pro-
 posuit: dixi pronunciao aduersum me iniustitiam me-
 am domino: et tu remisisti impietatem cordis mei.
Pro hac orabit ad te ois sanctus: in
 tempore opportuno. Quo tempore? Pro hac. Pro qua
 hac? Pro impietate. Pro qua? Pro ipsa
 venia peccatorum. Pro hac orabit ad te ois san-
 ctus in tempore opportuno. Unde orabit ad te ois
 sanctus: quoniam dimisisti peccata. Nam si non dimitteres

pectā: nō eēt sc̄tūs q̄ ad te oraret. Pro hac orabit ad te oīs sc̄tūs i tpe optuno: qm̄ manifestabit nouū testamētū: qm̄ manifestabit gr̄a xp̄i qd̄ est tps̄ optunū. Cū aut̄ veit plenitudo tps̄is: misit de⁹ filiū suū: factū ex muliere: id est ex femina. Indiscrete enī vocabāt hoc antiq̄: factū sub lege: vt eos q̄ s̄b lege erāt redimeret. Cū redimeret: A diabo: a p̄ditiōe: a p̄ctis suis: ab eo cui se vēdi derāt. Ut eos qui sub lege erāt redimeret. Sub lege enī erāt qz p̄mebat eos lex: p̄ditiō eos p̄mebat: p̄uincēdo de reatu nō saluādo: et mala p̄hibebat. S; qz illi vires nō habebāt p̄ seip̄os iustificandi se: clamādū erat ad illū: quō clamabat q̄ capr⁹ ducebatur sub lege p̄cti: miser ego hō q̄s me liberabit de corpe mortū hui⁹. Erāt oēs hoīes sub lege: nō in lege: iā illa deprimēte: illa d̄ reatu p̄uicēte. Bemostrauit enī p̄ctū lex. Illa fixit spinā: illa fecit cor p̄ugi. Ip̄a admonuit vt reū se q̄sqz cognosceret: et p̄ venia clamaret ad deū. Pro hac orabit ad te oīs sc̄tūs in tpe optuno. Ergo dicebā de tpe optuno: cū venit plenitudo tps̄is: misit deus filiū suū. Itē dicit apl̄s: Tpe acceptabili et placito exaudiui te: et i die salutis adiuui te. Et qz s̄b de oīb⁹ christianis p̄dictum erat a p̄pheta: subiecit Apl̄s: Ecce nūc tps̄ acceptabile: ecce nūc dies salutis. Pro hac orabit ad te oīs sc̄tūs i tpe oportuno. Verūtamē in diluuiū aquarū multarū: ad eū nō appropinquabūt. Ad eū. Ad quē: Ad deū. Solet cū p̄sona mutari: quō est: Bñ est salus: et sup̄ populū tuū benedictio tua. Non dicit dñi est sal⁹: et sup̄ pplm̄ ei⁹ bñdictio ei⁹. Aut domine tua est sal⁹: et sup̄ pplm̄ tuū bñdictio tua. S; cū incipet: dñi est salus: nō ad illū sed de illo dicēs: ibi p̄uersus est ad illum et ait: Et sup̄ pplm̄ tuū bñdictio tua. Sic et h̄ cū audis p̄mo ad te: deinde ad deū: ne putes aliū esse. Pro hac orabit ad te oīs sanctus in tpe optuno. Verūtamē in diluuiū aquarū multarū: ad eū nō appropinquabūt. Quid est in diluuiū aquarū multarū: Qui natāt in diluuiū aquarū multarū nō appropinquāt ad deū. Quid est diluuiū aquarū multarū: Multiplicitas variarū doctrinarū. In tēdite fratres: Multe aque sunt varie doctrine. Bei vna est. Nō sūt mltē aque: sed vna aqua: siue sacramti baptismi: siue doctrine salutis. Bei ip̄a doctrina q̄ irrigamur p̄ spiritū sc̄tū dñi: Bibe aquā de tuis vasīs et de puteorū tuorū fontib⁹. Ad istos

fontes nō accedūt impij: s; credētes in eū q̄ iustificat ip̄iū: iā iustificati accedūt. Aliē aq̄ mltē doctrine inq̄nāt animas hoīm: qd̄ paulo ante dicebā: Alia doctrina est: fatū mihi fecit: alia doctrina casus mihi fecit: fortuna fecit. Si casib⁹ regū hoīes: nlla p̄uidētia aliqd̄ genit⁹: et ip̄a doctrina est: Ali⁹ dixit: Est gēs tenebrarū: et ip̄a q̄ rebellauit aduersus deū: ip̄a fac peccare hoīes. In hoc diluuiū aquarū multarū ad deū nō appropinquabūt: Que ē illa aqua: Illa vera q̄ manat de intimo fonte pure venēitatē. Que illa aqua ē frēs: nisi q̄ docet p̄fiteri dñi: Que est illa aq̄ nisi q̄ docet bonū est p̄fiteri dñi. Que ē illa aq̄: nisi q̄ docet hāc vocē: Bixi p̄nūciabo aduersum me iusticiā meā domino. Et ego dixi dñe miserē mei: sana animā meā: qm̄ peccaui tibi. Hec aq̄ p̄fessionis p̄ctō: hec aqua humiliatiōis cordis: hec aqua vite salutaris: abijciēt se: nihil d̄ se p̄sumēns: nihil sue potētie sup̄be tribuētis. Hec aq̄ i nullis alienigenarū libris ē: nō in epicurijs. nō in stoicis. nō i manicheis. nō i platonis. Ubicūqz etiā iueniūt optia p̄cepta morū et discipline: bñlitas tñ ista nō inuenit. Quia bñlitas hui⁹ aliūde manat a xp̄o venit. Hec via ab illo est qui cū eēt altus: humilis venit. Quid enī aliud docuit humiliādo se: fact⁹ obediens vsqz ad mortē: mortē aut̄ crucis: Quid aliud docuit soluēdo qd̄ nō debebat: vt nos a debito liberaret: Quid aliud docuit baptizari q̄ p̄ctū non fecit: crucifix⁹ qui reatū nō habebat: Quid aliud docuit nisi hāc bñlitate: Nō i merito ait: ego sū via et veritas et vita. In hac ḡ bñlitate p̄pinquat ad deū: qz p̄pe est dñs his q̄ obtruncēt cor. In diluuiū aut̄ aquarū multarū ex tollētū se aduersus deū et docentū sup̄bas impietates: ad deū nō appropinquabūt. Tu aut̄ qd̄: qui etiā iustificat⁹ es inf̄ medias illas aquas: Undiqz frēs mei etiā cū p̄fitemur p̄ctā: p̄strepūt circa nos aq̄ ille diluuij: nō sum⁹ in illo diluuiū: s; circūdamur ab ip̄o diluuiū. Premūt nos: s; nō opprimūt: vrgēt nos s; nō demergūt: Quid ḡ tu facies qz in medio diluuiū es: ambulās i s̄b seculo: Nō enī nō audit tales doctores: nō audit tales sup̄bos: aut nō ex v̄bis eorū quotidianas patitur in corde suo p̄secutiōes. Quid ḡ dicat iste iā iustificatus et p̄sumens de deo: qui circūdatur diluuiū isto: Tu mihi es refugium a pressura que circūdat me. Refugiant illi vel ad deos suos

vel ad demones suos: vel ad vires suas:
vel ad defensionē pctōz suoz: mihi in isto
diluuiō ē nō r̄fugiū nisi tu: a p̄ssura q̄ circū
dedit me. **Exultatō mea redime me.**
Si iā exultas: qd vis r̄dime: **Exultatō mea**
redime me. Audio vocē gaudij: exultatio
mea: audio gemitū: redime me. **Gaudes** et
gemis. Ita inquit et gaudeor gemo. Gau
deo ī spe: gemo adhuc ī re. **Exultatio mea**
redime me. Spe gaudētes ait apls. Ergo
recte exultatō mea: redime me. **Uñ r̄dime**
me: Seq̄t. In tribulatōe patietes. **Exulta**
tio mea redime me. Jam iustificat⁹ erat et
Apls: **Et** quid ait: Nō solū inq̄t sed etia3
nos ipsi primitias habentes spūs: et ipsi in
nobismetipsis igemiscim⁹. **Uñ redime me.**
Quia ipsi in nobismetipsis igemiscimus:
adoptionē expectātes redemptionē cor
poris nostri: **Ecce ergo:** vnde redime me:
qz adhuc expectam⁹ in nobis igemiscen
tes redemptionē corporis nostri. **Uñ ergo**
exultatio mea. Ibi sequit̄ idēz Apls et dicit:
Spe enī salui facti sum⁹: **Spes** aut̄ que vi
detur nō est spes. Qd̄ enī videt quis: quid
sperat: **Si** aut̄ qd̄ nō videm⁹ speramus: p
patientia expectam⁹: si speras gaudes: si p
patientia expectas: adhuc gemis. Nō enī
opus est patientia: vbi nihil mali ppetier̄
Tolerātia que dicit̄: patientia que dicit̄:
sustinentia que dicit̄: lōganimitas que di
citur: nō est nisi in malis. **Ubi p̄meris:** ibi
angustia est. Ergo si p patientia expecta
m⁹: adhuc dicim⁹: **Redime me** a p̄ssura q̄
circūdedit me: quia vero spe salui facti su
mus: sil̄ vtrūqz dicim⁹: **exultatio mea redi**
me me. Respondet. **Intellectū tibi**
dabo: Ipse est psalm⁹ intelligentie. **In**
tellectū dabo tibi. **Et statuas te in via**
hac qua gradieris: Quid est statuā te
ī via hac qua gradieris: Nō vt hereas ibi:
sed vt ab ea nō aberres. **Dabo intellectū**
vt cognoscas te semp: et semp gaudeas in
spe ad deū: donec ad illā patriā puenias:
vbi iam nō spes sed res erit. **Obfirma**
bo sup te oculos meos. Nō a te aue
ram oculos meos: qz et tu nō auferes ab eo
oculos tuos. **Iā iustificat⁹:** iā post remissi
onem peccatoz leua oculos tuos ad deū.
Putruerat enī cor tuū cū esset ī terra. Cū
h̄ audis: sursum cor erige ne putriat: **Ergo** et
tu leua iā oculos tuos semp in deū: vt fir
met sup te oculos suos. **S3** qd̄ times: **Ne**
cū habeas oculos ad deū offendas: ne nō
respicias ante te: et forte incurras in laque

um. **Noli** timere. **Ibi** enī sunt oculi ipsius
quos obfirmat sup te. **Nolite** inq̄t solliciti
esse. **Et** apls **Petr⁹:** **Qz** sollicitudinē ve
strā sup illū mittite: qz illi cura ē de vobis:
Ergo obfirmabo sup te oculos meos. **Tu**
ergo oculos tuos in illū erige: et nō timeb
vt dixi: ne in laqum incurras. **Audi** alius
psalmū: **Oculi** mei semp ad dñm. **Et** qua
si diceret illi: qd̄ agis de pedib⁹ tuis: cuz n̄
ante te attēdis: qm̄ ipse inquit euellet de
laqo pedes meos. **Firmabo** sup te oculos
meos. **Postqz** p̄misit huic et intellectū et p
tectionē suam: p̄uertit se ad supbos defen
dentes pctā suā. et ostendit nobis quid sit
intellect⁹. **Nolite** esse sicut equus et
mulus: qb⁹ nō est intellect⁹. **Equus**
et mulus erecta ceruice sunt. **Nō** sūt equ⁹ et
mulus sicut ille bos qui agnouit possesso
rem suū: et asin⁹ p̄sepe dñi sui. **Nolite** esse si
cut equ⁹ et mulus: quib⁹ nō est intellectus:
Quid enī patiunt tales: **In freno et**
chamo maxillas eoz p̄stringe: q
nō appropinquāt ad te. **Equ⁹ et mu**
lus vis esse: vis nō habere fessore: cōstrin
get os tuū et maxille tue in freno et chamo.
Ipm os tuū p̄stringet quo iactas merita
tua: et taces peccata tua. **Maxillas** eorum
cōstringe: qui nō appropinquāt ad te hu
miliādo se. **Adstra** flagella pecca
toz. **Nō** est mirū si adhibito freno sequū
tur flagella. **Indomitū** enī aīal esse cupie
bat: domatur freno et flagello: atqz vtinam
perdomet. **Clarendū** est enī ne nimīū resi
stēdo indomitū relinqui mereat: et ire ī suā
vagā licentiā: vt dicat d̄ illo: **Porciet** tāqz
ex adipe iniquitas eoz: sicut de illis: quibus
mō sūt impunita pctā. **Ergo** cū flagellat:
corrigat: domet: qz et iste sic se dixit edomi
tū: equū et mulū se dixerat: qm̄ tacuit. **S3**
vñ domit⁹ est: **Flagellis.** **Couerfus** sū iqt̄
ī erūna mea: dū p̄figeret spina. **Sine fla**
gella dicas: siue stimulos dicas: domat de
uimentū cui insidet: qz iumēto expedit vt
insideat. **Nō** enī defatigat⁹ deus ambulā
do pedib⁹: insedit iumēto. **Aut** vero non
plenū mysterij est: quod asellus adduct⁹
dñō: populus mitis et māsuet⁹: portās bñ
dñm asell⁹ ē: et tēdit in hierlm. **Diriget** enī
mites in iudicio: sicut dicit alius psalmus:
Vocebit māsuetos vias suas: **Quos** mā
suetos: **Non** erigentes ceruices aduersus
domatorem suū: patientes flagella et fre
na: postea sic domiti: vt sine flagello am
bulent: et sine freno et chamo viā teneant.

Si carueris isto sessore: tu cades: non ille: qz multa flagella peccatoris: **Sperantē autē in domino misericordia circū dabit.** Quō ē refugiu a pssura: Quē p̄rio circūdat pssura: postea circūdat misericordia: qm̄ misericordiā dabit: q̄ lege dedit: legē in flagellis: misericordiā in cōsolatiōibus. **Sperantē autē in dño misericordia circūdabit: Ergo quid cōcludit?** **Leta mini in dño ⁊ exultate iusti: Qui letamini in vobis: Qui impij: o supbi qui letamini i vobis: iam credētes in eū: qui iustificat impiū: deputat fides vestra ad iusticiā.** **Leta mini in dño ⁊ exultate iusti.** Et exultate: subaudis in dño. **Quare: Quia iā iusti.** Unde iusti: Non meritis vestris: sed gratia illius. Unde iusti: Quia iustificati. **Et gloriāmini oēs recti corde.** Quid ē recti corde: Nō resistētes deo. Intendat g̃ caritas vestra: ⁊ intelligite rectū cor. Breuiter dico: sed tamē maxie cōmendandū. deo aut gratias: qd̄ in fine est: inheret sensibus vestris. Inter rectū cor ⁊ prauū cor: hoc interest. Quisq̄s hō quicqd̄ patit̄ p̄ter volūtate afflictōis: meroris: laboris: humiliatiōis: nō tribuit nisi volūtati dei iuste: nō illi dans insipientiā: qd̄ quasi nesciat qd̄ agat: qz talē flagellat: ⁊ talib⁹ parcat: ipe est rect⁹ corde. Peruersi autē corde sunt ⁊ prau ⁊ distorti: qui oīa que patiunt̄ mala iniquē se pati dicūt: dantes illi iniquitatē: p̄ cui⁹ volūtate patiunt̄: aut qz non ei audent dare iniquitatē: auferūt ei gubernationē. Quia ipe inq̄t: nō pōt facere iniquū. iniquū autē est: vt ego patiar: ⁊ ille nō patiat̄. **Lōcdo eū vt sim peccator: certe sunt peiores q̄ letant̄ ⁊ ego tribulo: quia hoc iniquū est: vt etiā peiores me letēt: ⁊ ego tribuler: qz aut iustus: aut min⁹ peccator q̄ ille sum: ⁊ certum est apud me hoc esse iustū: et certū est apud me: qz deus nō faciet iniustū.** Deus nō gubernat res hūanas: nec cura est illi d nobis. Ergo prauū corde: id ē distorti corde tres habēt sentētiās: Aut non est deus: dixit eū stult⁹ in corde suo: nō est de⁹: ⁊ fuit dictū de diluuiō illo: nō defuit talis doctrina phoz: nō defuerūt qui dicerēt: non esse deū: q̄ gubernat oīa: ⁊ cōdidit oīa: sed esse multos deos vacātes sibi p̄ter mundū: nō curātes ista. Ergo aut nō est de⁹: hoc dixit impi⁹ cui displicet quicqd̄ illi accidit p̄ter volūtate: ⁊ alteri nō accidit cui se p̄ponit: Aut iniust⁹ de⁹ ē cui ista placēt: ⁊ q̄ hec facit: Aut nō gubernat de⁹ res hūanas: nec

cura est illi de hominib⁹. In istis tribus sentētijs magna impietas: aut negare deū: aut dicere iniustū: aut auferre illi gubernatōes rerū. Quare hoc: Quia distort⁹ est corde. Rect⁹ ē de⁹: et iō distortū illi nō acq̄scit. Quō in alio psalmo ē: Qd̄ bon⁹ deus israel rectis corde. Et qz talē habebat ipse aliqui de se sentētiā inq̄ens: Quō sciuit de⁹: aut si ē sciētia in altissimo: iō ibi subiecit: Mei aut pene moti sunt pedes. Quō distortū lignū est: ⁊ si disponas in paumēto equali: non collocat: nō cōpaginat: nec adiūgit: semper agitat ⁊ nutat: nō qz inaequale ē vbi posuisti: s̄ qz distortū ē qd̄ posuisti: Ita ⁊ cor tui qd̄ diu prauū est ⁊ distortū: nō pōt collinari rectitudine dei: ⁊ nō pōt in illo collocari vt hereat illi ⁊ fiat rectū. Qui aut adheret dño: vn⁹ spūs ē. Iō recti corde gloriāmini dixit: Quō recti corde gloriānt̄: Audite gloriationē ipsorū. Nō solum eū dixit **Aplus: sed ⁊ gloriāmur in tribulationib⁹.** Nāz nō est magnū gloriari i gaudijs: gloriari in leticijs. rectus corde etiā in tribulatione gloriat̄. Et audi quō gloriat̄ in tribulatione: qz nō frustra quisq̄s: non supuacue. **Uide rectū cor: scientes inq̄t: qz tribulatio patientiā operat̄: patientia aut p̄bationez: p̄batio vō spem: spes aut nō cōfundit: q̄a caritas dei diffusa est in cordib⁹ nostris p̄ spiritū sanctū q̄ datus est nobis.** Sic ē ergo rectū cor fratres. Quicūq̄s aliquid accidit: dicat: dñs dedit: dñs abstulit. Ecce rectū cor: sicut deo placuit ita factū est: sit nomē domini benedictū. Qui abstulit: quid abstulit: cui abstulit: qm̄ abstulit: sit nomē domini benedictū. Et nō dixit: dñs dedit: diabolus abstulit. Intēdat ergo caritas v̄ia: ne forte dicat: h̄ mihi diabol⁹ fecit. Proximus ad deū tuū refer flagellū tuū: quia nec diabol⁹ tibi aliqd̄ facit: nisi ille p̄mittat qui desup̄ habet potestātē: aut ad penā: aut ad disciplinā. ad penā impij: ad disciplinā filijs. Flagellat aut omnē filiū quez recipit. Ne te sine flagello speres futurū: nisi forte cogites exheredari. Flagellat omnē filiū quez recipit. Ita ne omnē: Ubi te volebas abscondere: Omnē: ⁊ nullus except⁹: null⁹ sine flagello erit. Quid ad omnē: Ubi autē dire quē omnē: Etiā vnicus sine peccato: nō tñ sine flagello. Ubi ipe vnicus portās infirmitatē tuā: ⁊ p̄figurans i se p̄sonā tuā: tanq̄ caput gestās p̄sonā tuā: etiā corpt̄ fuit: cū appropinquaret passiōi ex hoīe quē gerebat contristat⁹ ē: vt te letificaret. cōtri-

stat⁹ ē vt te cōsolaret. Potuit enī vtiq; si-
ne tristitia esse dñs: iturus ad passionē. Si
potuit miles: nō potuit impator. Quō po-
tuit miles: Attēde Paulum exultantē p-
pinquātē passioni: Ego aut iā inquit: imo-
lor z tpus resolutionis mee instat: bonū cer-
tamē certavi: cursum cōsummaui: fidē ser-
uauit: de cetero superest mihi corona iusticie:
quā mihi dñs reddet in illa die iust⁹ iudex.
Nō solū aut mihi: s; et omnib⁹ q̄ diligūt ad-
uentū ei⁹. Quidēte quēadmodū exultat vē-
tur⁹ ad passionē. Ergo gaudet coronād⁹:
cōtristat coronatur⁹. Quid igit portabat:
Infirmitatē quorūdā: q̄ vemente tribula-
tiōe vel morte p̄tristant. S; vide quō eos
ducit i directionē cordis: Ecce tu volebas
viuere: nō volebas tibi aliqd accidē: s; de⁹
aliud voluit. Bue volūtates sunt: s; volū-
tas tua corrigat ad volūtatem dei: nō vo-
lūtas dei detorqueat ad tuam. Praua est
enim tua: regula est illa. Stet regula: et qd
prauū est ad regulam corrigatur. Quidēte
quomō hoc docet domin⁹ christ⁹: Tristis
est aīa mea vsq; ad mortem: z pater si fieri
pōt trāseat a me calix iste. Ecce ostēdit hūa-
nā volūtate. S; vide rectū cor: veritatem
nō qd ego volo: sed qd tu vis paf. Hoc g
fac gaudēs in his q̄ tibi accidūt: z si euene-
rit dies ille vltim⁹ gaude: aut si surripit hu-
mana cuiusdā volūtatis fragilitas: cito di-
rigat in deū: vt sis i eis quib⁹ dicis: Glori-
amini omnes recti corde.

Explicit Tractatus de ps. xxxi.

Incipit Tractatus de ps. xxxii.

Expositio psalmi.

Exultate iusti i dñor: Exultate
iusti: nō in vobis. Nō enī hoc tu-
tū est: sed in dño. Rectos decet
laudatio. Ipi laudāt dñm: qui se libdūt
dño. Alii enī distorti z prauī sunt. Cō-
fitemi dño i cathara: Confitemi dño:
exhibētes ei corpora vīa hostiā viuā. In
psalterio decachordo psallite ei.
Seruiāt mēbra vīa dilectiōi dei z primi: i
quib⁹ tria z septē p̄cepta seruant. Can-
tate ei cāticū nouū: Cantate ei cāticū
gratie fidei. Bene cantate ei i iubila-
tione. Bñ cantate ei in leticia. Om-
nī rectus ē sermo dñi: Om̄ rect⁹ est ser-
mo dñi ad faciēdos vos: qd p vos fieri nō
potestis. Et oīa opa ei⁹ i fide. Nec qd
q̄ se meritis operū puenisse ad fidē putet:
cū in ipa fide sint oīa opa que diligit deus.
Diligat misericordiā z iudiciū.

Alia lra.
† collaudatio.

Alia lra.
† psallite ei i vo-
ciferatiōe.

Alia lra.
† rectū ē x̄bū.

Diligat enī misericordiā quaz nūc p̄rogat:
z iudiciū q̄ id qd p̄rogauerit erigat. **Mi-
sericordia domini plena est terra.**
Per orbē peccata dimittunt homib⁹ i mi-
sericordia dñi. Verbo dñi celi fir-
mati sunt: Nō enī a seipis: sed verbo do-
mini iusti firmati sunt. Et spū oris eius
oīs v̄tus eoz. Et sancto eius spū oīs fi-
des eoz. **Cogregans sic in vrē aq̄s
maris:** Cogregat p̄los seculi in p̄fessio-
nē peccati: ne p supbiā libere defluāt. **Do-
nens i thesauris abyssos.** Et eis oc-
cultā sua seruat ad diuitias. **Tineat
dominū oīs terra:** Tineat oīs pecca-
tor: vt peccare desinat. **Ab ipso em co-
moueant vniuersa.** Nec terrorib⁹ ho-
minū vel cuiusq; creature: sed ab ipso com-
moueant oēs q̄ habitāt orbē. **Om̄ ipe
dixit z facta sunt:** Nō enī ea q̄ timeant
ali⁹ aliq; fecit: s; ipe dixit z facta sūt. **Ipe
mādauit z creata sunt.** Ipse mādauit
verbo suo: et creata sunt. **Dñs dissi-
pat cōsilia gentiū:** Nō eius regnū: sed
sua querēnū regna. **Reprobat aut co-
gitatiōes p̄p̄loz.** Beatitudinē terre-
nā cōcupiscētū. Et reprobat cōsilia
p̄cipū. Talib⁹ p̄p̄lis dñari q̄rētū. **Cō-
siliū vō dñi manet in eternū.** Cōsiliū
vō dñi q̄ beatū nō facit: nisi libdūt sibi: ma-
net in eternū. **Cogitatiōes cordis ei⁹**
† i secula seculoz. Cogitatiōes sapiētie
ei⁹ nō sunt mutabiles: sed manētes i seculū
seculi. **Beata gēs cui⁹ ē dñs deus
teoz:** Una gēs beata ē: p̄tinēs ad cele-
stē ciuitatē: q̄ sibi dñm nō nisi deū suū ele-
git. **Popul⁹ quē elegit dñs i heredi-
tatē sibi.** Necq; hec a seipā: s; dei munere
electa est: vt possidēdo eā incultā z miserā
esse nō sinat. **De celo respexit dñs:**
z vidit oēs filios hoīm. Be aīa iusta
misericordiā vidit dñs oēs q̄ i nouā vitā re-
nasci volūt. **De p̄pato habitaculo
suo:** De habitaculo susceptōis hūane qd
ppauit sibi. **Respexit sup oēs q̄ inha-
bitāt terrā.** Misericordiā vidit oēs q̄ in-
habitāt carnem: vt p̄sit illis in regēdo eos.
Qui finxit singulatim corda eoz.
Qui cordib⁹ eoz dona ppria spūaliter tri-
buit: vt nec totū corp⁹ ocul⁹: nec totū audi-
tue: s; ali⁹ sic: ali⁹ aut sic: incorporent christo.
Qui intelligit omia opa eoz.
Apud illū intellecta sūt opa eoz. **Nō
† salu⁹ fit rex i multitudine v̄tutis.**
Nō salu⁹ fit q̄ carnē suā regit: si i sua v̄tute

Alia lra.
† oēs inha-
bitēs orbē.

Alia lra.
† iū genera-
tione z generati-
one.

Alia lra.
† eius.

Alia lra.
† saluat.